

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA KUMI NA NNE

YATOKANAYO NA KIKAO CHA NANE

6 Februari, 2019

MKUTANO WA KUMI NA NNE

KIKAO CHA NANE – TAREHE 6 Februari, 2019

I. DUA:

Saa 3:00 asubuhi Mhe. Dkt. Tulia Ackson (Naibu Spika) alisoma Dua na kuongoza Kikao cha Bunge.

IDADI YA WABUNGE WALIOHUDHURIA:

MAKATIBU MEZANI:

1. Ndg. Ramadhan Issa Abdallah
2. Ndg. Bakari Kishoma
3. Ndg. Yona Kirumbi

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

Mhe. Joel Imail Hongoli Kny Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama: Aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018; na

Mhe. Seif Gulamali Kny Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Nishati na Madini: Aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Nishati na Madini kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

Swali Na. 85: Mhe. Shabani Omar Shekilindi

Nyongeza: Mhe. Shabani Omar Shekilindi
Mhe. Susan Anselm Lyimo

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Na. 86: Mhe. George Malima Lubeleje

Nyongeza: Mhe. George Malima Lubeleje

OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

Swali Na. 87: Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia

Nyongeza: Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia
Mhe. Yussuf Salim Hussein

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Swali Na. 88: Mhe. Lucia Michael Mlowe

Nyongeza: Mhe. Lucia Michael Mlowe
Mhe. Juma Selemani Nkamia
Mhe. Oliver Daniel Semuguluka

WIZARA YA KILIMO:

Swali Na. 89: Mhe. Nassor Suleiman Omar

Nyongeza: Mhe. Nassor Suleiman Omar
Mhe. Najma Murtaza Giga
Mhe. Dunstan Luka Kitandula

Swali Na. 90: Mhe. Martin Mtonda Msuha

Nyongeza: Mhe. Martin Mtonda Msuha
Mhe. Joseph Osmund Mbilinyi

Swali Na. 91: Mhe. Bernadeta Kasabago Mushashu

Nyongeza: Mhe. Bernadeta Kasabago Mushashu
Mhe. Innocent Sebba Bilakwate
Mhe. Abdallah Majula Bulembo

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO:

Swali Na. 92: Mhe. Grace Victor Tendega

Nyongeza: Mhe. Grace Victor Tendega

WIZARA YA MADINI:

Swali Na. 93: Mhe. Livingstone Joseph Lusinde

Nyongeza: Mhe. Livingstone Joseph Lusinde
Mhe. Fatma Hassan Toufiq

WIZARA YA NISHATI:

Swali Na. 94: Mhe. Yahaya Omary Massare

Nyongeza: Mhe. Yahaya Omary Massare
Mhe. Maftaha Abdalla Nachuma

Swali Na. 95: Mhe. Hasna Sudi Katunda Mwilima

Nyongeza: Mhe. Hasna Sudi Katunda Mwilima

WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI:

Swali Na. 96: Mhe. Ruth Hiyob Mollel

Nyongeza: Mhe. Ruth Hiyob Mollel

WIZARA YA MAJI:

Swali Na. 97: Mhe. Hawa Mchafu Chakoma (kwa niaba yake Mhe. Amina Saleh Mollel)

Nyongeza: Mhe. Amina Saleh Mollel
Mhe. Boniventura Desdery Kiswaga
Mhe. Joseph Roman Selasini
Mhe. Nape Mosses Nnauye
Mhe. Amina Nassoro Makilagi

WIZARA YA VIWANDA NA BIASHARA:

Swali Na. 98: Mhe. Dkt. Stephen Lemomo Kiruswa

Nyongeza: Mhe. Dkt. Stephen Lemomo Kiruswa

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Swali Na. 99: Mhe. Deogratias Francis Ngalawa

Nyongeza: Mhe. Deogratias Francis Ngalawa

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na. 100: Mhe. Felister Aloyce Bura

Nyongeza: Mhe. Felister Aloyce Bura

IV. MATANGAZO:

Naibu Spika aliwatambulisha Wageni wa Waheshimiwa Wabunge na wageni kwa ajili ya Mafunzo waliokuwepo katika majukwaa ya Bunge.

V. MWONGOZO WA SPIKA:

Mhe. Joseph Roman Selasini aliomba Mwongozo kwa kurejea tukio la kuwaka king'ora cha tahadhari siku ya Jumanne tarehe 5 Februari, 2019 na tukio lililotokea siku za nyuma ambapo *Power Bank* ya simu ililipuka ndani ya Bunge. Kwa maelezo yake, aliomba Wabunge wapewe mafunzo ya kukabiliana na matukio kama haya ya dharura.

MAJIBU YA MWONGOZO:

Mhe. Dkt. Tulia Ackson alitoa majibu ya Mwongozo wake kwa kusema kuwa jambo hilo litafanyiwa kazi ili kuwawezesha Wabunge kuchukua tahadhari stahiki wakati wa dharura.

VI. KAULI ZA MAWAZIRI:

WAZIRI WA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Mhe. Kangi Alphaxard Lugola, Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi alisoma Taarifa ya Serikali kuhusu Matukio ya Utekaji na Mauji ya Watoto Mkoa wa Njombe.

VII. HOJA ZA KAMATI:

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MAMBO YA NJE, ULINZI NA USALAMA:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA NISHATI NA MADINI:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Nishati na Madini kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

Baada ya uwasilishaji wa Hoja za Kamati, Wabunge wafuatao walipata nafasi ya kuchangia:-

1. Mhe. Shally Josepha Raymond	-	CCM
2. Mhe. Omari Mohamed Kigua	-	CCM
3. Mhe. Jesca David Kishoa	-	CHADEMA
4. Mhe. Hasna Sudi Mwilima	-	CCM
5. Mhe. Kiza Hussein Mayeye	-	CUF

VIII. KUSITISHA BUNGE:

Saa 7:00 mchana, Mhe. Dkt. Tulia Ackson (Naibu Spika) alisitisha Shughuli za Bunge hadi saa 10:00 Alasiri.

IX. BUNGE KUREJEA:

Saa 10:00 Alasiri Bunge lilirejea likiongozwa na Mhe. Dkt. Tulia Ackson (Naibu Spika).

Wabunge wafuatao waliendelea kuchangia:-

6. Mhe. Oliver Daniel Semuguluka	-	CCM
7. Mhe. Ruth Hiyob Mollel	-	CHADEMA
8. Mhe. Maftaha Abdallah Nachuma	-	CUF
9. Mhe. Saada Salum Mkuya	-	CCM
10. Mhe. Augustino Manyanda Masele	-	CCM
11. Mhe. Lolesia Jeremia Bukimbwa	-	CCM
12. Mhe. John Wegesa Heche	-	CHADEMA
13. Mhe. Lucy Thomas Mayenga	-	CCM
14. Mhe. Hamida Mohammed Abdallah	-	CCM
15. Mhe. Upendo Furaha Peneza	-	CHADEMA
16. Mhe. Ally Mohamed Keissy	-	CCM
17. Mhe. Frank George Mwakajoka	-	CHADEMA

MWONGOZO WA SPIKA:

Mhe. Amina Saleh Mollel akirejea mchango wa Mhe. Ally Keissy alisema kuwa mzungumzaji aliitaja nchi ya Rwanda kunufaika na madini yaliyopo Congo (DRC) isivyo halali. Mhe. Mollel alitaka kujua iwapo mchango wa namna hii unaruhusiwa.

Naibu Spika, Mhe. Dkt. Tulia Ackson alitoa Mwongozo wake kwa kuelekeza kwamba, maneno yote ambayo yamo katika mchango wa Mhe. Keissy yenye kuishutumu nchi ya Rwanda yaondolewe katika Taarifa Rasmi za Bunge.

Majadiliano yaliendelea kwa Wabunge wafuatao kuchangia:-

18. Mhe. Abdallah Ally Mtolea	-	CCM
19. Mhe. Ali Salim Khamis	-	CUF
20. Mhe. Deogratias Francis Ngalawa	-	CCM
21. Mhe. Gerson Hosea Lwenge	-	CCM
22. Mhe. Ajali Rashid Akbar	-	CCM
23. Mhe. Seif Khamis Gulamali	-	CCM
24. Mhe. Hussein Nassor Amar	-	CCM
25. Mhe. Joram Ismael Hongoli	-	CCM
26. Mhe. Dkt. Medard Matogoro Kalemani-		W/NISHATI
27. Mhe. Dotto Mashaka Biteko	-	MADINI
28. Mhe. Kangi Alphaxard Lugola	-	W/NDANI
29. Mhe. Dkt. Hussein Ally Mwinyi	-	W/ULINZI

X. KUHITIMISHA HOJA:

1. Mhe. Mussa Azzan Zungu, Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama alihitimisha Hoja ya Kamati yake na kutoa Hoja. Hoja hiyo ya Kamati iliungwa mkono ambapo Bunge lilipokea na kukubali Maoni na Mapendekezo yake kuwa Maazimio ya Bunge.
2. Mhe. Dunstan Luka Kitandula, Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Nishati na Madini alihitimisha Hoja ya Kamati yake na kutoa Hoja. Hoja hiyo iliungwa mkono ambapo Bunge lilipokea na kukubali Maoni na Mapendekezo ya Taarifa ya Kamati kuwa Maazimio ya Bunge.

XI. KUAHIRISHA BUNGE:

Saa 2:05 usiku, Mhe. Dkt. Tulia Ackson (Naibu Spika) aliahirisha Bunge hadi siku ya Alhamisi tarehe 7 Februari, 2019 saa 3:00 asubuhi.